

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 307
van **CARMEN RYHEUL**
datum: 1 december 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bebosbaar potentieel - Toerisme Vlaanderen en omgevingsdiensten

De minister poneerde in haar beleidsnota 2019-2024 onder meer zeer ambitieuze bosuitbreidingsambities (i.c. creatie van 4000 ha extra bos in Vlaanderen). Om deze ambities te kunnen realiseren, stelde de minister op 14 januari 2020 in de commissie Leefmilieu van het Vlaams Parlement dat zij een aanzienlijke inspanning verwacht van alle diensten van de Vlaamse overheid die gronden in beheer hebben. (zie vraag om uitleg nr. 533 (2019-2020) van Bruno Tobback)

Zopas gaf de commissie Leefmilieu cijfers vrij waaruit onder meer volgend bebosbaar potentieel blijkt van entiteiten die tot de bevoegdheidsdomeinen van de minister behoren:

- ☐ Vlaamse Landmaatschappij (VLM): 1742 hectare;
 - ☐ Vlaamse Milieumaatschappij (VMM): 316 hectare;
 - ☐ Aquafin NV: 192 hectare;
 - ☐ Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW): 69 hectare;
 - ☐ Toerisme Vlaanderen: 13 hectare;
 - ☐ Departement Omgeving: 9 hectare;
 - ☐ Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM): 1 hectare.
1. Hoeveel hectare van dit in totaal 2342 hectare bebosbaar potentieel zal tijdens de resterende duur van de huidige Vlaamse regeringslegislatuur door de minister en de entiteiten die onder haar bevoegdheid ressorteren in 2020, 2021, 2022, 2023 en 2024 beplant worden met bomen en struiken?
 2. Hoe groot is het budget waarin hiervoor specifiek door de minister en/of deze entiteiten zal worden voorzien?

Graag een overzicht van de geplande bosaanplantingen per entiteit, per provincie en per jaar, met per provincie het budget dat hiervoor jaarlijks door elk van voornoemde entiteiten zal vrijgemaakt worden.

ANTWOORD

op vraag nr. 307 van 1 december 2020

van **CARMEN RYHEUL**

1. De cijfers van het bebosbaar potentieel van gronden die in eigendom of beheer zijn van de Vlaamse overheid, die in de commissie Leefmilieu zijn meegegeven, zijn een inschatting die gemaakt is aan de hand van een GIS-oefening. Hierbij zijn in een eerste stap alle gronden geselecteerd die volgens de Biologische Waarderingskaart akker of niet waardevol grasland zijn. In een tweede stap zijn dan alle gronden verwijderd die behoren tot volgende categorieën:
 - 1) Bos volgens de Boswijzer 2015
 - 2) Leefgebied van ruimtebehoevende soorten (bv. kwartelkoning, roerdomp)
 - 3) Beschermde grasland (historisch permanente graslanden, vegetaties van regionaal belang)
 - 4) De zoekzone stelt een niet-bos natuurdoel voorop

De resterende gronden worden beschouwd als potentieel bebosbaar. Van deze potentieel bebosbare gronden is vervolgens de eigenaar volgens de vastgoedbank van het facilitair bedrijf bepaald. De entiteiten met het grootste grondpatrimonium met bebosbaar potentieel werden door de bosintendant gecontacteerd met de vraag om bosuitbreiding op voormeld grondpatrimonium te onderzoeken. Het is belangrijk dat dit grondig gebeurt in afweging met toekomstig gebruik en beheer aangezien het de bedoeling is dat het over duurzame bebossingen gaat, m.a.w. de nieuw aangelegde bossen dienen voor de toekomst in stand gehouden te worden.

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft de haalbaarheid voor de bebossing van haar terreinen onderzocht. Het merendeel van de gronden die de VMM bezit heeft logischerwijze een belangrijke functie voor het waterbeheer (gecontroleerde overstromingsgebied, realisatie visdoorgangen, hermeandering, inrichting natuurlijke oevers,...). Dit zorgt er voor dat bebossing veelal niet realistisch is, gezien dit niet compatibel is met de aanwezige doelstellingen vanuit het waterbeheer. Na deze oefening concludeert de VMM dat het deze legislatuur haalbaar is om ongeveer 16 ha bosaanplantingen te realiseren. De voorziene aanplantingen per provincie door de VMM zijn: 0,2 ha in de provincie Antwerpen; 2,9 ha in de provincie Limburg; 1,3 ha in de provincie Oost-Vlaanderen; 8 ha in de provincie Vlaams-Brabant en 3,4 ha in de provincie West-Vlaanderen. Voor de meeste van haar gronden sloot de VMM overeenkomsten af met gemeentes, landbouwers en terreinbeherende natuurverenigingen. De VMM wil de bebossing maximaal organiseren in samenwerking met deze beheerders. Een gedetailleerde timing is om deze reden nog niet mogelijk.

De Vlaamse Landmaatschappij is vooral een actor in grondmobiliteit. In het kader van tal van open ruimte projecten (landinrichting, ruilverkaveling, natuurinrichting) of ter flankering van overheidsprojecten met impact op de open ruimte (weginfrastructuur, havenuitbreiding) verwerft de Vlaamse Landmaatschappij gronden en staat ze in voor de organisatie van grondruilen. Als de gronden definitief op hun bestemming liggen en kunnen aangewend worden voor realisatie van de overheidsdoelstellingen, draagt VLM deze gronden over aan de betrokken overheidsorganisaties (Agentschap Natuur en Bos, Vlaamse Milieumaatschappij, Agentschap Wegen en Verkeer, provincies, gemeenten,...). Het merendeel van de gronden waarvan sprake (1742ha) zijn dan ook bedoeld voor de realisatie van deze overheidsprojecten. Een beperkt aandeel van deze oppervlakte is niet nodig voor de realisatie van de overheidsprojecten. Het betreft

specifieke grotere aankoopdossiers of percelen die in een grotere aankoop waren betrokken maar die niet nodig waren voor de realisatie van het overheidsproject. De Vlaamse Landmaatschappij onderzoekt op dit moment hoeveel van deze gronden bebosbaar zijn en heeft zich daarbij geëngageerd om deze legislatuur in te staan voor 64 ha bebossing. Er kan hiervoor nog geen gedetailleerde planning per jaar worden voorgelegd.

Daarnaast realiseert de Vlaamse Landmaatschappij bebossing in het kader van de lopende open ruimte projecten (ruilverkaveling, landinrichting en natuurinrichting). In deze projecten is deze legislatuur 76 ha bebossing gepland. De verdeling over de jaren volgt het projectverloop in deze projecten.

Tot slot kreeg de Vlaamse Landmaatschappij beschikking over middelen voor een grondenbank Bebossing waarmee ze verspreid over deze legislatuur zal overgaan tot aankopen en ruilen in functie van 160 ha bebossing. De planning over de jaren is afhankelijk van het budget dat hiervoor jaarlijks ter beschikking komt.

Wat Aquafin betreft, is de 192 hectare die resulteerde uit de GIS-oefening de totale oppervlakte van al de terreinen van Aquafin samen. Die 192 ha worden hoofdzakelijk ingenomen door pompstations en zuiveringsinstallaties, en mogen niet aanzien worden als werkelijk potentieel bebosbaar. Al de pompstations samen hebben een totale oppervlakte van ongeveer 34 ha, maar daar is geen mogelijkheid tot het aanplanten van bomen (zie bijlage 1 – situatie Wetteren). Wat de zuiveringsinstallaties betreft, zijn er wel meer mogelijkheden voor bebossing. Deze worden momenteel in kaart gebracht waarbij rekening wordt gehouden met volgende zaken:

- Ondergrondse leidingen en kabels
- Zones gereserveerd voor toekomstige uitbreiding van de zuiveringsinstallatie, geplande renovatieprojecten
- Bufferzone voor regenwater, wadi voor infiltratie regenwater
- Aanleg van poel of zone voor algemene biodiversiteit in kader van Green Deal
- Plaatsen zonnepanelen voor opwekken groene stroom
- Ruimte reserveren rond de technische installaties voor grote onderhoudswerken
- Bos moet minstens 10mx10m zijn, uitbreiding bestaande bomengordel is soms ontoereikend wat oppervlakte betreft
- VEN-ontheffing, overstromingsgebied, advies Natuurpunt

Volgens bovenstaand onderzoek van het grondpatrimonium, de randvoorwaarden en het beschikbaar budget, voorziet Aquafin om tegen 2024 vijf tot zes ha nieuw bos aan te planten. De doelstelling is om minstens 1 ha nieuw bos te realiseren per jaar.

De OVAM heeft tot dusver een 20-tal blackfields (zwaar verontreinigde terreinen) aangekocht, voornamelijk uit faillissementen. Hieronder een overzicht van de terreinen met bebosbaar potentieel in eigendom van de OVAM. Van deze terreinen zal in deze legislatuur minstens 1 hectare bebost worden. Het terrein Gybec te Meeuwen-Gruitrode (voormalige stortplaats – 1,1 ha, te Limburg) is een voorbeeld van een terrein dat na de sanering geschikt kan zijn voor bebossing. Sunrock te Halle (13,7 ha, in Vlaams-Brabant) eveneens.

eigendom				
karakteristieke naam	gemeente	Provincie	oppervlakte (m2)	Huidige bestemming
Tricot Martine	Gavere	Oost-Vlaanderen	4.613	woongebied met landelijk karakter + agrarisch gebied
D'hoë	Liedekerke	Vlaams-Brabant	1.817	woongebied
Parmentier	Izegem	West-	6.382	woonuitbreidingsgebied

		Vlaanderen		
Sunrock	Halle	Vlaams-Brabant	13.735	agrarisch gebied
Frigo's Fierens	Wijnegem	Antwerpen	3.745	natuurgebied
Gybec	Meeuwen-Gruitrode	Limburg	11.341	agrarisch gebied
Frateur	Boom	Antwerpen	8960	woongebied

Wat de andere entiteiten betreft, zijn er nog geen resultaten van een meer grondig onderzoek van hun grondpatrimonium naar bebosbaar potentieel.

Toerisme Vlaanderen heeft momenteel geen intentie tot extra bebossing op zijn actuele of nog te verwerven eigendommen. Het agentschap sluit bijkomende bebossing zeker niet uit. In het desbetreffende geval is het wel voorstander van een eigendom-specifieke benadering.

2. De grondenbank bebossing van de Vlaamse Landmaatschappij zal deze legislatuur minstens beschikken over 8 mio euro investeringsmiddelen waarbij momenteel volgende verdeling over de jaren wordt vooropgesteld : 1 mio euro in 2020, 2 mio euro in 2021, 2,5 mio euro in 2022 en 2,5 mio euro in 2023.

Een meer volledige en gedetailleerde budgetraming van de geplande bosaanplantingen door VLM en VMM is nog niet beschikbaar. Dit is ook mede afhankelijk van de samenwerking die voor deze bebossingen gerealiseerd kan worden.

Aquafin (zie bijlage 2) start binnenkort met het aanplanten van bomen zodat de doelstelling van 2020 gehaald wordt. De aanpak voor 2021 ligt ook zo goed als vast, waarbij zowel in het voorjaar als het najaar van 2021 aanplantingen worden voorzien. Voor de periode 2022 tot 2024 liggen de locaties nog niet vast. Dit is mede afhankelijk van de vergunningsaanvragen en de oplevering van de projecten.

OVAM besteedt een opdracht uit voor 30.000 EUR incl. BTW (de offertevraag is lopende) om bovenstaande terreinen verder te onderzoeken naar potentieel voor bebossing en bijdrage aan biodiversiteitsdoelstellingen, rekening houdend met de nog uit te voeren bodemonderzoeken en bodemsanering enerzijds, en met de ligging en bestemming anderzijds. Voor de terreinen met effectief bebossingspotentieel zullen concrete bebossingsprojecten uitgewerkt worden binnen dezelfde opdracht. Het budget dat binnen deze legislatuur vrijgemaakt moet worden voor de bebossing zal ook binnen deze opdracht bepaald worden en is op dit moment nog niet gekend.

BIJLAGEN

1. [Plan van aanpak 2020-2024](#)
2. [Wetteren RWZI en PS](#)